

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/188464,Zaproszenie-na-uroczystosc-przekazania-niesmiertelnika-pamiatki-po-st-sierzancie.html>
09.03.2026, 10:52

Zaproszenie na uroczystość przekazania nieśmiertelnika - pamiątki po st. sierżancie Franciszku Żbikowskim odnalezionej w Izraelu - Warszawa, 19 lipca 2023

Data publikacji 18.07.2023

Już dziś 19 lipca 2023 o godz. 14.00 w Centrum Edukacyjnym Przystanek Historia IPN im. Janusza Kurtyki w Warszawie (ul. Marszałkowska 21/25) odbędzie się uroczyste przekazanie pamiątki po st. sierżancie Franciszku Żbikowskim, żołnierzu 5. Batalionu Strzelców Karpackich i 9. Bolońskiego Batalionu Strzelców Karpackich, uczestniku walk pod Monte Cassino, odznaczonym Krzyżem Pamiątkowym Monte Cassino. Instytut Pamięci Narodowej będzie reprezentował dr Karol Nawrocki, prezes IPN.

Historia odnalezienia nieśmiertelnika polskiego żołnierza w Izraelu związana jest z postem w mediach społecznościowych w Izraelu. Na jednej z grup poszukiwawczych Gan Erez zamieścił informację, według której odnaleziony nieśmiertelnik należał do polskiego żołnierza Franciszka Żbikowskiego, służącego w armii gen. Andersa. Osoby, które go znalazły, chciały przekazać przedmiot rodzinie Żbikowskiego.

Po inauguracji projektu „Szlaki Nadziei, Odyseja Wolności” w Centrum Dziedzictwa im. Menachema Begina 6 czerwca 2023 r., w wyniku współpracy Ambasady Izraela z Instytutem Pamięci Narodowej, po przeprowadzonej kwerendzie, udało się nawiązać kontakt z żyjącą krewną żołnierza. Na ręce bliskich Franciszka Żbikowskiego trafił odnaleziony w Izraelu jego nieśmiertelnik.

Akredytacje dla mediów: na adres media@ipn.gov.pl do środy 19.07.2023 do godz. 12:00.

st. sierżant **Franciszek Żbikowski** (1903-1983) urodził się 3 X 1903 r. w Warszawie, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych. Służył w 3. Dywizji Strzelców Karpackich, powstałej na bazie utworzonej w 1940 r. w Syrii Brygady Strzelców Karpackich. Brygada złożona była z Polaków, którzy po wojnie obronnej we wrześniu 1939 r. przedostali się na Bliski Wschód, gdzie utworzyli jednostkę polską przy francuskiej Armii Lewantu. Po porażce Francji w

czerwcu 1940 r., polska brygada została relokowana do Palestyny pod dowództwo brytyjskie, walcząc m.in. w obronie Tobruku. W 1942 r. oddziały polskie przegrupowano, łącząc dotychczasowe jednostki, złożone m.in. z żołnierzy ewakuowanych z ZSRS na mocy układu Sikorski-Majski. Na przełomie 1943 i 1944 r. 3. Dywizja wraz z 2. Korpusem Polskim została przetransportowana do Włoch. W jej szeregach Franciszek Żbikowski walczył w bitwie o Monte Cassino, w składzie 9. Batalionu Strzelców Karpackich. Za udział w bitwie został odznaczony Krzyżem Pamiątkowym Monte Cassino nr 14594. Razem z polskimi żołnierzami brał udział w walkach nad Morzem Adriatyckim.

W 1945 r. 9. Batalion Strzelców Karpackich. jako pierwszy wkroczył do wyzwolonej przez Polaków Bolonii. Na pamiątkę tego wydarzenia uroczystie nadano mu nazwę „Boloński”. Żbikowski został awansowany do stopnia st. sierżanta i otrzymał Krzyż Walecznych. Koniec wojny zastał go w Bolonii, skąd wyjechał do Wielkiej Brytanii. Ze względu na żonę Jadwigę i córkę Zofię, które pozostały w Polsce, zdecydował się powrócić do Warszawy. Długo nie mógł znaleźć zatrudnienia, mimo że ukrywał przed komunistycznymi władzami swój udział w Polskich Siłach Zbrojnych. Pracował m.in. jako kurier i woźny. Był też zatrudniony w różnych spółdzielniach pracy. Zmarł w 1983 r. Został pochowany na Cmentarzu Bródnowskim w Warszawie.

W związku z 80. rocznicą pierwszego etapu ewakuacji armii gen. Andersa z ZSRS Instytut Pamięci Narodowej przygotował międzynarodowy projekt edukacyjno-memoratywny pt. „[Szlaki Nadziei. Odyseja Wolności](#)”, który ma na celu upamiętnienie wysiłku zbrojnego Polskich Sił Zbrojnych podczas II wojny światowej oraz losy ludności cywilnej ewakuowanej z sowieckiej niewoli.

Podczas II wojny światowej polscy żołnierze walczyli na wszystkich jej frontach w obronie godności i wolności oraz w imię solidarności z innymi zniewolonymi narodami. Wystawa przybliży bohaterskie czyny polskich lotników w Bitwie o Anglię, polskich żołnierzy spod Tobruku, Narwiku czy Monte Cassino.

Projekt, rozpisany na lata 2022–2025, obejmuje swoim zasięgiem ponad 50 państw na całym świecie.

Przez tytułowe „Szlaki Nadziei” należy rozumieć zbiorowe peregrynacje obywateli polskich w latach II wojny światowej – o charakterze zarówno wojskowym, jak i cywilnym – którym przyświecała idea przywrócenia wolności Polsce i światu zniewolonym przez III Rzeszę, Związek Sowiecki ich sojuszników.

Więcej o projekcie edukacyjno-memoratywnym <https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/>

Kontakt dla mediów:

Rzecznik Prasowy - Dyrektor Biura:

dr Rafał Leśkiewicz

tel. 602 322 362

rzecznik@ipn.gov.pl

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ